

tečně vynaloženy, ač šlo o okolnosti rozhodné pro skutkové zjištění nezbytné pro správné řešení otázky, zda šlo o nápadný nepoměr ve smyslu § 4 cit. čís. nař. (§ 281, čís. 4 tr. ř.).

Uvedený nesprávný výklad pojmu »nápadného nepoměru« měl za následek, že nalézací soud neřešil správně otázku v ě d o m í obžalovaného o nápadném nepoměru, což je patrné z toho, že nepřiznal obžalovanému vůbec žádnou provisi, ač na jiném místě připouští, že obžalovaný má nárok na uznání provise v jisté výši, a že nehodnotí v rozsudku zjištěnou okolnost, že obžalovaný není odborníkem a že prášek nevyzkoušel, nepřikládá jim patrně žádný význam. Právě uvedené okolnosti však přímo nutkaly k úvaze, zda obžalovaný, i když, jak rozsudek zjišťuje, znal nákupní cenu prášku a věděl, kolik činí ostatní položky režie, byl si vědom nápadného nepoměru vzájemného plnění; s tohoto hlediska měl nalézací soud hodnotiti i pro obžalovaného příznivé posudky inž. K., inž. T. a inž. H. (§ 281, čís. 5 tr. ř.).

Jelikož, jak z uvedeného plyne, je rozsudek stížen zmatky podle § 281, čís. 4, 5, 9 a) tr. ř. a tyto již v tomto rozsahu činí rozsudek zmatečným, bylo již z těchto důvodů, aniž bylo třeba obíratí se dalšími vývody stížnosti, pokud uplatňují uvedené důvody zmatečnosti ještě v jiném směru a pokud vytykají rozsudku ještě zmatek podle § 281, čís. 10 tr. ř., rozsudek jako zmatečný zrušiti ve výroku o vině a trestu a ve výrociích s tím souvisících. Poněvadž rozsudková zjištění nepostačují a řízení trpí vadou neúplnosti a kusosti, nemohl nejvyšší jako zrušovací soud rozhodnouti ihned ve věci samé a bylo proto věc vrátiti soudu nalézacímu, aby o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl. — — —

Na nalézacím soudě bude, aby pokud jde o otázku, zda jednáním obžalovaného byl těžce poškozen větší počet osob, nepřehlédl, že tíži škody je nutno posuzovati podle poměrů poškozených osob, a že tento znak, kvalifikující čin za zločin, žádá tutěž formu viny jako delikt základní, tedy úmysl aspoň eventuální (srovn. Miříčka tamtéž str. 95), a že již jasné znění zákona poukazuje k tomu, že musí jíti o větší počet a nikoli pouze o více osob, jak rozsudek nesprávně ve výroku uvádí.

Čís. 6133.

Neodolateľnou mocou v smysle § 77 tr. zák. treba rozumieť moc (silu) fyzickú alebo psychickú, ktorej pachateľ nemôže odolať.

Moc fyzická musí sa prejavíť vo vonkajšom násilí, ktoré neprekonaťne dáva smer rozhodnutiu a činnosti pachateľovej.

Moc psychická musí sa prejavíť v nátlaku (vyhrážaní), ktorý musí byť taký, že priamo ohrožuje život alebo telesnú neporušenosť pachateľa alebo jeho príslušníkov a nemôže byť jinak odvrátený než spáchaním trestného činu.

(Rozh. zo dňa 12. februára 1938, Zm IV 727/37.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A., obžalovanej z účastenstva na zločine vraždy, vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, založenej na dôvode zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p., z tohoto

dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok porotného súdu a uznal obžalovanú A. vinnou zločinom účastenstva na úmyselnou zabití manžela spáchaného v silnom rozčúlení podľa § 69, čís. 1 a §§ 279 a 281, odst. 3 tr. z.

Z d ô v o d o v:

Z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 c) tr. p. napáda verejný žalobca rozsudok porotného súdu preto, že sa porotcovia mylili, keď po kladnom zodpovedaní prvej a piatej skutkovej otázky a štvrtej otázky právnej kladne zodpovedali i šiestu otázku právnu znejúcu na to, či obžalovaná spáchala čin vo stave neodolateľného donútenia.

Zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu nelze odpoveď oprávnenia.

Porotcovia kladným zodpovedaním za pravdivé prijali skutočnosti obsažené v prvej a piatej skutkovej otázke.

Podľa týchto skutočností obžalovaná A., ktorá uzavrela dňa 1. septembra 1928 v S. s M. platný sňatok, žila s manželom v stálych rodinných rozporoch a nesvároch. Bola svojím manželom pri každej sebe menšej príležitosti slovom i skutkom urážaná, trýznená a bitá, tiež jej brat, syn a otec, a bolo jej ním viackrát vyhrážané zabitím, takže život stal sa jej nesnesiteľným, nakoľko žila v trvalom napätí a strachu, že jej manžel ako človek povahy surovej a prchlej je schopný svoje vyhrážky v každej chvíľke vykonať. Keď sa manžel obžalovanej dňa 12. októbra 1936 vrátil z V. z trhu, večer došlo medzi manželmi k opätnej hádke, pri čom jej manžel vyhrážal, že ju zareže i jej brata a kúpené prasatá a že z nich zostanú len kosti, následkom čoho vyvrcholilo jej duševné napätie, a keď sa jej manžel asi o 9. hodine večer odobral do izby spať a ona zistila, že usnul, okolo 12. hodiny v noci vyzvala svojho slabomyseľného brata B., aby vzal zpod postele sekeru a jej manžela zarúbal. Keď B. s tým súhlasil, vošla s ním do izby, kde spal jej manžel ležiaci na chrbte, posvietila na neho elektrickou lampičkou, načo B. uderil M. dvakrát ostrím sekery do krku, presekol mu hrtan, následkom čoho M. zomrel.

Z týchto skutočností dovodili porotcovia po kladnom zodpovedaní otázky právnej na zločin účastenstva na úmyselnom zabití manžela, že obžalovaná spáchala čin v stave neodolateľného donútenia, aké predpokladá § 77 tr. z.

S právnym záverom porotcov nelze súhlasiť.

Podľa § 77 tr. z. nemôže sa pričítať čin, bol-li pachateľ k nemu donútený neodolateľnou mocou, alebo takou hrozbou, ktorá priamo ohrozovala život alebo telesnú neporušenosť jeho alebo jeho príslušníkov, a nemohlo-li byť nebezpečie odvrátené iným spôsobom.

Podľa tohoto ustanovenia zákona neodolateľnou mocou treba rozumieť moc (silu) fyzickú alebo psychickú, ktorej pachateľ nemôže odolať. Moc fyzická sa musí prejaviť vo vonkajšom násilí, ktoré neprekonateľne dáva smer rozhodnutiu a činnosti pachateľa, takže tento sa stáva len predmetom vôle iného. Moc (sila) psychická musí sa však prejaviť v nátlaku (vyhrážaní), ktoré musí byť také, že priamo ohrozuje život alebo telesnú neporušenosť pachateľa alebo jeho príslušníkov a nemôže byť inak odvrátené, len spáchaním trestného činu.

Zo skutočností zistených porotcami, ktoré sú vyševedené, neľze do-
vodiť, že by obžalovaná bola donútená ku spáchaniu trestného činu ne-
odolateľnou silou fyzickou, následkom ktorej by sa bola stala len pred-
metom vôle iného. Neľze však dovoliť vzhľadom na to, jako je zistené
porotcami, že posledná hádka medzi obžalovanou a jej manželom a vy-
hrážanie tohoto staly sa pred 9. hodinou večer kritického dňa a že poško-
dený bol usmrtený až okolo 12. hodiny v noci, a to vo spánku, že by vy-
hrážky manžela byly také, ktoré by priamo pred činom ohro-
žovaly život obžalovanej alebo jej príslušníkov, alebo že by nemohlo byť
nebezpečie odvrátené iným spôsobom (odchodom z domu atď.) a že by
teda bola obžalovaná donútená ku spáchaniu činu silou psychickou.

Vzhľadom k uvedenému mýlili sa porotcovia, keď kladne riešili šiestu
otázku právnú znejúcu na neodolateľné donútenie a mýlil sa tiež porotný
súd, keď následkom právneho omylu porotcov oslobodil obžalovanú z ob-
žaloby, a zapríčinil tak zmätok podľa § 385, čís. 1 c) tr. p.

Čís. 6134.

Předpis druhé věty § 134 tr. zák. o příčinné souvislosti vyslovuje
všeobecnou zásadu, platnou pro celý obor trestního práva; stačí tedy
i pro skutkovou podstatu přečinu podle § 356 tr. zák., vyvolal-li pa-
chatel jen jedinou z podmínek nastalého výsledku.

Nevědomost je »na bíle dni« ve smyslu § 356 tr. zák., dopustil-li se
lékař chyby, z níž je jeho nevědomost zřejma. Není třeba nevědomosti
nadprůměrné, ba ani hrubé nebo i neoborníkovi zřejmé. Může se pro-
jevit i tím, že lékař nesprávně aplikuje na konkrétní případ poznatky a
metody lékařské vědy, které jsou mu známy.

Zákon čís. 114/1929 Sb. z. a n. dovoluje diplomovanému lékaři
výkon lékařské praxe, předpokládá se však, že svědomitý a svých po-
vinností dbalý lékař nepodnikne zákrok, který nemůže pro nedostatek
praxe s úspěchem provést bez ohrožení zdraví nemocného.

(Rozh. ze dne 14. února 1938, Zm II 253/37.)

Obžalovaný Dr. A. po promoci na doktora veškerého lékařství nebyl
nikde jako lékař prakticky zaměstnán a ihned si otevřel ordinaci jako
praktický lékař. Ačkoli neměl zvláštního odborného chirurgického vzdě-
lání a praxe, prováděl na svých pacientech velmi choulostivé, nebez-
pečné a namnoze úplně nevhodné břišní operace, jež v mnoha případech
skončily smrtí. Na l é z a c í s o u d uznal ho vinným přečinem provi-
nění lékaře nevědomostí podle § 356 tr. zák. a uložil mu podle § 335 tr.
zák. trest na svobodě; zároveň podle § 356 tr. zák. mu zapověděl provo-
zování lékařství dotud, až v nové zkoušce dokáže, že nabyt vědomostí,
jichž se mu nedostávalo; podmíněný odklad výkonu trestu nepovolil.

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost
obžalovaného, pokud čelila proti výroku o vině; naproti tomu vyhověl
jeho zmateční stížnosti, pokud čelila proti výroku rozsudku o trestu na